
TI-Romania face un cadou partidelor politice pentru Anul Nou electoral

PENTRU DIFUZARE IMEDIATA

COMUNICAT DE PRESA

21 decembrie 2003

Transparency International Romania face un cadou partidelor politice pentru Anul Nou electoral

Organizatia romaneasca afiliata coalitiei internationale de lupta impotriva coruptiei a transmis partidelor politice din Romania, astazi, 21 decembrie 2003, un chestionar cu 10 intrebari.

Intrebarile au fost formulate de cetateni, in urma unei cercetari sociologice, si provoaca partidele politice sa renunte la discursurile vagi si sa propuna in schimb politici publice concrete de lupta impotriva coruptiei.

Partidele politice au termen sa completeze chestionarul pana la 1 februarie 2004.

Angajamentele partidelor politice vor fi prezentate si comentate din perspectiva solicitata de cetateni cu o luna inaintea campaniei electorale.

Scopul este de a provoca o competitie a promisiunilor electorale concrete, astfel incat sa fie usor de urmarit in ce masura acestea au fost aplicate dupa castigarea mandatului.

Comentariile si dezbaterile vor fi sustinute cu sprijinul partenerului media: Societatea Romana de Radiodifuziune.

Transparency International Romania va evalua raspunsurile partidelor politice pentru a analiza in ce masura acestea se conformeaza prioritatilor exprimate de cetateni. TI-Romania va emite rapoarte trimestriale, care vor monitoriza punerea in practica a promisiunilor electorale privitoare la combaterea coruptiei.

Acest chestionar, impreuna cu criteriile de completare si grila de evaluare, poate fi un instrument la fel de puternic si in mana oricarui ziarist sau cetatean care va dori sa aprecieze performanta la guvernare a partidelor care au castigat puterea in 2004.

TI-Romania a trimis chestionarul pe adresa conducerii executive si a departamentelor de analiza, strategii si politici publice din: Partidul Social-Democrat (PSD), Partidul Romania Mare (PRM), Partidul Democrat (PD), Partidul National Liberal (PNL), Uniunea Democrata a Maghiarilor din Romania (UDMR), Partidul Umanist Roman (PUR), Uniunea pentru Reconstructia Romaniei (URR), Partidul National Taranesc Crestin-Democrat (PNTCD) si Actiunea Populara (AP).

Aceasta actiune se realizeaza in cadrul proiectului "Masuri concrete de combatere a coruptiei", finantat cu 25.000 dolari de Fundatia pentru o Societate Deschisa, prin programul "Campaniile societatii deschise".

Organizatiile partenere sunt: Institutul pentru Politici Publice, Agentia de Monitorizare a Presei - Academia Catavencu si National Democratic Institute - SUA.

URMEAZA CHESTIONARUL, ASA CUM A FOST TRANSMIS PARTIDELOR POLITICE

Data: 21 decembrie 2003

Catre:

[catre conducerea executiva si departamentele de analiza, strategie si politici publice ale celor 9 partide: PSD, PRM, PNL, PD, UDMR, URR, PUR, AP, PNTCD]

Transparency International Romania doreste sa analizeze in ce masura partidele si politicienii din Romania vor si sunt capabili sa combata coruptia propunand si aplicand masuri concrete.

Cetatenii Romaniei considera coruptia drept un factor determinant pentru lipsa de progres national si personal. Tot ei au aratat, in urma cercetarii sociologice realizate de TI-Romania, ca doresc sa obtina din partea politicienilor masuri concrete iar nu discursuri goale de continut.

In mod evident, anul electoral 2004 va fi unul plin de discursuri. Partidele politice au sansa sa isi modifice fundamental discursul si, pentru orice problema relevanta pentru cetateni, sa faca propuneri concrete, usor de cuantificat si de masurat ulterior. Atat partidele, cat si cetatenii, vor avea instrumentul cu care sa verifice daca promisiunile electorale au fost indeplinite dupa castigarea puterii politice.

De aceea, TI-Romania va solicita sa completati chestionarul cu 10 intrebari de mai jos. Intrebarile au rezultat in urma cercetarii sociologice mentionate. Pentru orientarea dumneavoastra, in dreptul fiecarei intrebari veti avea mentionate cateva dintre asteptarile concrete ale cetatenilor, asa cum au fost ele formulate in focus-grupurile pe care le-am organizat.

Stim ca a va solicita raspunsuri la acest chestionar reprezinta o provocare. Speram sa o acceptati. Provocarea este sa le oferiti cetatenilor un instrument simplu de utilizat pentru a masura singuri capacitatea si vointa politica a partidului dumneavoastra de a se implica in combaterea fenomenului coruptiei.

In Romania - o democratie reprezentativa - cetatenii detin nemijlocit puterea doar o data la patru ani: atunci cand merg la vot. Iar partidele obtin voturi in urma competitiei dintre promisiunile electorale. Speranta noastra este ca in 2004 partidele vor aduce in competitia electorala promisiuni concrete si masurabile, cel putin pentru rezolvarea problemelor relevante pentru lupta impotriva coruptiei.

LISTA CELOR ZECE INTREBARI CONSIDERATE RELEVANTE DE CATRE CETATENI

1. Cum asigurati transparenta relatiilor contractuale dintre sectorul public si sectorul privat?
2. Cum cresteti eficienta aparatului administrativ si accesibilitatea serviciilor publice?
3. Cum asigurati transparenta modului de desemnare a candidatilor pentru functiile de demnitate publica?
4. Cum asigurati verificarea demnitarilor si functionarilor publici in privinta conflictului de interese?
5. Cum isi motiveaza functionarii publici deciziile si cum dau socoteala de ele?
6. Cum identificati si semnalizati competentele, procedurile si deciziile specifice institutiilor publice?
7. Cum asigurati accesul cetateanului la reglementarile dintr-un domeniu de interes?
8. Care sunt mecanismele care asigura ca agentii de control nu devin ele insele surse de coruptie (altfel spus, cum sunt controlati controlorii)?
9. Cum asigurati independenta magistratilor fata de influentele politice?
10. Cum sprijiniti organizatiile neguvernamentale, mijloacele de informare in masa si sectorul de afaceri pentru a monitoriza modul in care Romania isi indeplineste obligatiile asumate prin conventiile internationale anticoruptie?

INDRUMAR DE COMPLETARE A RASPUNSURILOR

Criterii de distribuire a chestionarelor:

- Chestionarele sunt distribuite conducerii partidelor politice la 21 decembrie 2003;
-
- Termenul pana la care TI-Romania primeste chestionarele completate de catre partidele politice este 1 februarie 2004;
-
- TI-Romania va reaminti partidelor, la 9 ianuarie 2004, rugamintea de a raspunde la chestionar;
-

- Structurile centrale de conducere ale partidelor sunt rugate sa dezbata si sa aprobe raspunsurile la acest chestionar;
-
- Raspunsurile permise dupa data limita nu vor fi luate in considerare.

Structura raspunsului:

- Justificare generica: pozitia partidului in ceea ce priveste combaterea fenomenului coruptiei (maximum 300 de cuvinte);
- Justificarea selectiei pe care o face partidul: care intrebari sunt relevante pentru campania electorala 2004 si pentru guvernarea pana in 2008, respectiv care intrebari nu sunt relevante pentru strategia partidului (maximum 300 de cuvinte);
- Raspunsurile concrete si metodele de punere in aplicare a masurilor prevazute pentru fiecare dintre intrebarile selectate la punctul B (maximum 1.000 de cuvinte); raspunsurile trebuie sa contina:
 - descrierea pasilor de urmat in aplicarea masurii;
 - termenul pana la care respectiva masura va fi pusa in aplicare;
 - efectele imediate, pe termen mediu si pe termen lung, ale masurii alese;
 - resursele necesare aplicarii masurii (financiare, legislative, informationale, umane);
 - sursele de finantare pentru punerea in aplicare a masurii.

Exemple de raspunsuri acceptabile:

- masuri legislative, cu specificarea clara a termenului de realizare: „*stabilirea unor norme metodologice pana in vara anului 2006 care sa prevada...*”;
- enumerarea efectelor concrete si masurabile la nivelul cetateanului: „*scaderea cu 20% a numarului de documente necesare efectuarii unei tranzactii...*”;
- exemplificarea unor proceduri: „*existenta pe site-ul institutiei a tuturor documentelor care fac referire la ...*”;
- raspunsuri care argumenteaza (tactic sau strategic) care sunt motivele pentru care respectiva masura nu reprezinta o prioritate pe agenda electorala a partidului respectiv;

Exemple de raspunsuri care nu vor fi considerate valabile:

- trimiteri la legislatia in vigoare, care nu tin cont de situatia din teren (de exemplu, la intrebarea 5, un raspuns de tipul „*exista legea functionarului public, pentru partidul nostru tematica nu mai constituie o prioritate*” nu va fi considerat valabil deoarece existenta intrebării in chestionar este un semnal de alarma legat de aceasta tematica);
- raspunsuri circulare sau neinformativ (de exemplu, la intrebarea 7, nu va fi luat in considerare un raspuns de tipul „*cresterea accesibilitatii mass-media la informatiile provenite de la departamentele administratiei centrale se va realiza prin cresterea transparentei fiecarui departament la solicitarile din partea mass-media*”);
- raspunsuri doctrinare sau ideologice, referiri la neimplinirile guvernarilor anterioare, judecati de valoare sau referiri la standarde internationale, in cazul in care acestea nu sunt insotite de argumente cuantificabile (de exemplu, pentru intrebarea 1, un raspuns de tipul „*vanzarea bunurilor publice in raport cu normele internationale*”).

CRITERII DE EVALUARE A RASPUNSURILOR

Chestionarul nu este conceput pentru a masura gradul de coruptie din interiorul partidului, ci capacitatea acestuia de a formula politici publice care sa produca efecte palpabile in prevenirea si combaterea coruptiei.

Transparency International Romania va evalua raspunsurile pe baza INDRUMARULUI de mai sus si va emite rapoarte trimestriale. Aceste rapoarte vor analiza modul in care partidul isi indeplineste promisiunile formulate in raspunsurile la chestionar.

Raspunsurile vor fi analizate conform cu urmatoarea grila de punctaj:

0 puncte	lipsa oricarui raspuns;
1 punct	fie raspuns circular, neinformativ sau neargumentat, fie raspuns negativ (partidul nu il considera o prioritate

- electorala) fara argumente strategice si tactice;
- 2 puncte fie raspuns foarte slab informativ (maximum unul din punctele C.a-e)), fie raspuns negativ (partidul nu il considera o prioritate electorala) cu precizari doar de natura tactica sau strategica;
- 3 puncte fie raspuns slab informativ (maximum doua din punctele C.a-e)), insuficient argumentat, fie raspuns negativ (partidul nu il considera o prioritate electorala) dar cu precizari de strategie si tactica;
- 4 puncte raspuns informativ (maximum trei din punctele C.a-e)), cu existenta unui plan clar de masuri pe termen scurt si mediu;
- 5 puncte raspuns adecvat (trei sau mai multe din punctele C.a-e)), cu existenta unui plan clar de masuri pe termen scurt si mediu, cu cuantificarea efectelor respectivei masuri ca parte a unei politici publice anti-coruptie.

CHESTIONAR, TI-Ro, 21.12.03 FSD/CSD

Masuri concrete impotriva coruptiei

1. Cum asigurati transparenta relatiilor contractuale dintre sectorul public si sectorul privat?

Pentru informarea dumneavoastra, participantii la focus-grupuri au fost interesati de:

- existenta dosarelor de licitatie care sa fie publice (in special contractul final trebuie sa fie public);
- un codice retroactiv al privatizarii (contracte de privatizare intr-o baza de date accesibila cetateanului);
- identitatea clara a tuturor celor abilitati sa faca tranzactiile, precum si a celor care au semnat contractele;
- metode transparente de vanzare, achizitionare, etc.

TI-Romania va recomanda sa nu va limitati raspunsul strict la problemele ridicate de participantii la focus-grupuri, ci sa largiti sfera lui, referindu-va la:

- studii de fezabilitate, analize cost-beneficiu, contracte si precontracte, rapoarte de executare, rapoarte de evaluare cu privire la privatizari, concesiuni, achizitii publice, parteneriate public-privat, asociatii in participatiune, etc.

2. Cum cresteti eficienta aparatului administrativ si accesibilitatea serviciilor publice?

- maximum 20 de minute la o coada, la oricare serviciu al administratiei publice;
- certitudinea cetateanului ca sunt respectate programurile;
- reglementarea rolului gardienilor in aparatul administrativ (gardienii sa nu mai fie obstacole in calea ceteanului catre functionar);
- scaderea cu 33-50% a numarului de acte necesare pentru orice serviciu public sau interactiune cu aparatul administrativ;
- adaptarea programului de lucru al functionarilor la nevoile si programul de lucru al cetateanului

TI-Romania va recomanda sa nu va limitati raspunsul strict la problemele ridicate de participantii la focus-grupuri, ci sa largiti sfera lui, referindu-va la:

- reducerea birocratiei, a numarului de documente justificative (avize, semnături, stampile), a timpului de stat la coada, adecvarea programului de lucru si modului de comunicare la nevoile ceteanului

Pentru informarea dumneavoastra, participantii la focus-grupuri au fost interesati de:

• **3. Cum asigurati transparenta modului de desemnare a candidatilor pentru functiile de demnitate publica?**

- existenta (si publicarea) unor criterii de competenta si de evaluare pentru liderii politici in functii de demnitate publica;
- informarea publicului despre activitatea profesionala si politica a persoanei numite;
- existenta unei liste scurte de candidati, iar pentru functiile importante organizarea de dezbateri televizate;
- in cazul in care nu se organizeaza dezbateri publice, organizarea unor dezbateri in comisiile parlamentare de specialitate, ale caror procese-verbale sa fie accesibile publicului;
- posibila intrebare pentru partid: care este raportul acceptabil dintre membri de partid si nemembri de partid care sunt numiti in functii de demnitate publica?

TI-Romania va recomanda sa nu va limitati raspunsul strict la problemele ridicate de participantii la focus-grupuri, ci sa largiti sfera lui, referindu-va la:

- criteriile de competenta, de selectie, de evaluare, modalitati de incurajare a competitiei interne - in partid - pentru ocuparea unor astfel de functii; modalitatile in care publicul poate participa la dezbaterile organizate in procesul de selectie.

Pentru informarea dumneavoastra, participantii la focus-grupuri au fost interesati de:

• **4. Cum asigurati verificarea demnitarilor si functionarilor publici in privinta conflictului de interese?**

- in cazul în care exista suspiciuni (acuzatii in presa) sa se organizeze anchete din oficiu, iar publicul sa aiba acces la rezultatul acestor anchete;
- angajarea in post sa fie conditionata de declaratia de interese;
- sa existe un cod de conduita si pentru alesii locali cu privire la problema conflictului de interese;
- posibila întrebare pentru partid: veti sprijini politic un coleg de partid acuzat de conflict de interese?;
- publicarea din oficiu a declaratiilor de interese (pentru demnitari, membri ai executivului sau functionari publici – respectand normele UE, adica declaratiile sa ii includa pe ei, membrii familiilor lor largite si apropiatii);
- periodicitatea controlului averilor si a intereselor (nu doar declararea la inceputul si sfarsitul mandatului)

TI-Romania va recomanda sa nu va limitati raspunsul strict la problemele ridicate de participantii la focus-grupuri, ci sa largiti sfera lui, referindu-va la:

- definirea conflictului de interese si incompatibilitatilor; modalitati de publicare a declaratiilor de interese si de avere pentru rude, prieteni si parteneri de afaceri (periodica sau permanent); modalitatea de verificare a declaratiilor de interese si de avere (exhaustiv sau prin sondaj), respectiv a situatiilor de conflict de interese si/sau incompatibilitati; modalitati de sanctionare a conflictelor de interese; modalitati de transfer al atributiilor de conducere, administrare si control pentru evitarea conflictelor de interese.

Pentru informarea dumneavoastra, participantii la focus-grupuri au fost interesati de:

• **5. Cum isi motiveaza deciziile functionarii publici si cum dau socoteala de ele?**

Pentru informarea dumneavoastra, participantii la focus-grupuri au fost interesati de:

- existenta unor norme de calitate a serviciilor;
- functionarea comisiilor de disciplina din structurile administratiei;
- existenta codului de conduita;
- orice document emis de un functionar public va fi insotit de indicatii pentru cetatean despre cum sa faca plangere, apel sau recurs, cui sa se adreseze daca este nemulțumit de raspuns;
- periodic, institutia va publica documentele comisiei de disciplina si sanctiunile care au fost aplicate functionarilor

TI-Romania va recomanda sa nu va limitati raspunsul strict la problemele ridicate de participantii la focus-grupuri, ci sa largiti sfera lui, referindu-va la:

- criteriile de evaluare a activitatii functionarilor; modul de sanctionare pozitiva si negativa, atat in privinta motivarilor cat si in cea a consecintelor deciziilor luate de functionari; norme de conduita profesionala, in relatiile cu publicul; norme de conduita pentru personalul de conducere, verificare si control; modul de comunicare catre public a cailor si procedurilor de atac atat impotriva deciziei cat si impotriva functionarului; modul de comunicare catre public a rezultatelor obtinute in urma evaluarilor si controalelor interne

• 6. Cum identificati si semnalizati competentele, procedurile si deciziile specifice institutiilor publice?

- care ar fi primele trei masuri pe care le veti adopta pentru a creste nivelul de cunoastere a cetatenilor in ce priveste procedurile si deciziile administratiei publice;
- rezolvarea problemei gardienilor (ca obstacole) si a punctelor de informare si de afisaj (inexistente sau inaccesibile);
- stabilirea clara a responsabilitatilor si competentelor in popularizare si informare pentru serviciile deconcentrate si cele descentralizate, autoritatile locale si rețeaua de servicii

TI-Romania va recomanda sa nu va limitati raspunsul strict la problemele ridicate de participantii la focus-grupuri, ci sa largiti sfera lui, referindu-va la:

- modalitati de eliminare a barierelor de comunicare dintre cetateni si institutiile reprezentate de functionari; definirea criteriilor pe baza carora autoritatile administratiei publice identifica competentele, procedurile si deciziile care trebuie sa fie popularizate; identificarea criteriilor pentru obtinerea unor campanii de informare de succes

Pentru informarea dumneavoastra, participantii la focus-grupuri au fost interesati de:

• 7. In ce moduri are acces cetateanul la reglementarile (centrale si locale) dintr-un domeniu de interes?

Pentru informarea dumneavoastra, participantii la focus-grupuri au fost interesati de:

- publicarea ordinii de zi a sedintelor de consiliu (judetean, local), respectiv ale sedintelor de guvern si ale comisiilor parlamentare;
- transparenta cu privire la fondurile, licitatiile si contractele administratiei centrale;
- eliminarea prevederilor care impiedica liberul acces la informatiile de interes public pe motivul protejarii intereselor comerciale;
- cresterea accesibilitatii la Monitorul Oficial, publicarea sa integrala pe web

TI-Romania va recomanda sa nu va limitati raspunsul strict la problemele ridicate de participantii la focus-grupuri, ci sa largiti sfera lui, referindu-va la:

- identificarea domeniilor de interes pentru cetatean; criteriile de selectie a reglementarilor pertinente pentru fiecare domeniu; moduri de popularizare a selectiilor astfel realizate

• **8. Care sunt mecanismele de control care asigura ca agentiile de control (cum ar fi Parchetul National Anticoruptie si Autoritatea Nationala de Control) nu devin ele inele surse de coruptie?**

- transparenta criteriilor de competenta si cunoasterea activitatii candidatilor la angajarea in astfel de structuri;
- existenta declaratiilor de avere si de interese, la angajare, si modul de verificare periodica a continutului acestora;
- cunoasterea mecanismelor si responsabililor in selectia persoanelor care lucreaza in PNA si ANC

TI-Romania va recomanda sa nu va limitati raspunsul strict la problemele ridicate de participantii la focus-grupuri, ci sa largiti sfera lui, referindu-va la:

- criteriile de competenta, de selectie, de evaluare pentru ocuparea unor astfel de functii; mecanisme interne si externe de verificare si control; modalitati prin care se fac cunoscute personalului agentiilor anticoruptie cat dureaza si care este anvergura controlului; modalitati de aducere la cunostinta publicului a rezultatelor anchetelor, controalelor, verificarilor, respectiv a procedurilor de sanctionare pozitiva si negativa a functionarilor

Pentru informarea dumneavoastra, participantii la focus-grupuri au fost interesati de:

• **9. Cum asigurati independenta magistratilor fata de influentele politice?**

- care sunt diferentele dintre procuror si judecator in magistratura;
- care ar trebui sa fie relatiile dintre Ministerul Justitiei si Ministerul Public;
- care sunt noile prevederi constitutionale in privinta magistratilor si cum intaresc ele independenta judecatorilor

TI-Romania va recomanda sa nu va limitati raspunsul strict la problemele ridicate de cetateni, ci sa largiti sfera lui, referindu-va la:

- criteriile de competenta, selectie si evaluare; modul de sanctionare pozitiva si negativa, atat in privinta motivarilor cat si in cea a consecintelor deciziilor luate de functionari; norme de conduita pentru personalul de conducere, verificare si control; modalitatea de verificare a declaratiilor de interese si de avere (exhaustiv sau prin sondaj), respectiv a situatiilor de conflict de interese si/sau incompatibilitati; modalitati de sanctionare a conflictelor de interese; rolul ministrului justitiei si al Consiliului superior al magistraturii in asigurarea independentei magistratilor

Pentru informarea dumneavoastra, participantii la focus-grupuri au fost interesati de:

• **10. Cum sprijiniti organizatiile neguvernamentale, mijloacele de informare in masa si sectorul de afaceri pentru a monitoriza modul in care Romania isi indeplineste obligatiile asumate prin conventiile internationale anticoruptie?**

TI-Romania va recomanda sa va referiti la:

Conventia ONU impotriva coruptiei, adoptata la Merida, Mexic, la 9 decembrie 2003;

Conventia OECD pentru combaterea mituirii functionarilor publici straini in cursul tranzactiilor internationale, adoptata la Paris, la 17 decembrie 1997;

Conventia penala privind coruptia, adoptata la Strasbourg, la 27 ianuarie 1999;

Conventia civila asupra coruptiei, adoptata la Strasbourg, la 4 noiembrie 1999;

Conventia europeana privind spalarea, descoperirea, sechestrarea si confiscarea produselor infractiunii, incheiata la Strasbourg, la 8 noiembrie 1990;

Conventiei europeana de asistenta judiciara in materie penala, adoptata la Strasbourg, la 20 aprilie 1959, si Protocolul aditional la Conventia europeana de asistenta judiciara in materie penala, adoptat la Strasbourg, la 17 martie 1978

Pentru informarea dumneavoastra, aceasta intrebare nu a fost supusa dezbaterilor din focus-grupuri.